ژینا – نامە (۲۲- ۱۳)

خەیانەت، جاسووسی، ڕاپەڕین
جاسووسی کردن مێژوویەکی کۆنی هەیە، پارسەکان ڕەنگە یەکەم میللەت بووبێتن کە ئەم شێوەیان لە شەڕ بۆ داگیرکردنی وڵاتان بەکار هێنابێ، ئەوان توانیان لە سەردەمی خەشایارشا پارلەمانتاری ناو پارلەمانی یۆنان بکڕن. عەرەب لە کاتی هێرش بۆ وڵاتان، موغول لە کاتی داگیرکردنی سەرزەوینی تر ، نازییەکان لە کاتی چوونە ناو خاکی تر پشتیان بە جاسووس بەستووە. هیچ وڵاتێک نییە دامودەزگای جاسووسی و نەمامی بە شکڵ و فۆرمی جیاواز بۆ مەبەستی هەمە جۆر نەبێ .

داگیرکردنی لەهستان لە لایەن نازییەکان دەستی پڕرەنگی جاسووسی تێدا بوو، گەیشتنە ناو شاری پاریس لە لایەن نازییەکان، دەستی جاسووسی تێدا بوو. ساواکی شای ئێران ڕێکخراوێکی "ئینقلابی" حزبی توودەی ئێرانی بەڕیوە دەبرد. ساواک لە ناو "شۆڕشی باشوور" دەستی ئاواڵە بوو، لە ناو هەموو حزب و سەرکردایەتیان مرۆڤی خۆی هەبوو .
ویلهێلم دیتل ساڵی ۲۰۱۰ کتێبێکی لە سەر ڕێکخراوەکانی جاسووسی ئیسلامی بە ناوی "Schattenarmeen" بڵاوکردوە و باس لە لەشکرەکانی نادیاری جاسووسی ئیسلامی لە ڕۆژهەڵاتی ناوەڕاست دەکات، کە ڕژیمی ئێران دەوری سەرەکی لە ژێر ناوی هەمەڕەنگ تێیدا دەگێڕێ. کورد لە دەرەوە و ناوەوەی ئێران لە ناو پڕۆژەی ئەواندا جێگای بۆتەوە .

ساڵی ۱۹۸۳ یەکێک لە کادرە باڵاکانی حزبێکی باشوور کە خۆی لە لایەن ڕژیمی ئێران لە تاران دەستبەسەر کرابوو، بۆی گێرامەوە کە پێشیناری هاوکاری پێدراوە و پێی گوتراوە کە ئەوان لە ناو سەرکردایەتی هەموو حزبەکان مرۆڤی خۆیان هەیە.
لە ساڵی ۱۹۸۰ لە تاران بۆ من سەلمێندرا بوو، کە ڕژیمی ئیسلامی گەلێک کەسی لە ناو حزبەکانی باشوور کڕیوە. بەشێک لەوان لە دەرەوەی وڵات بە تایبەت لە کاتی شەڕی ئێران و عێراق بە ئاشکرا و بە دزیی دەچوونە سفارتی ئێران لە بۆن و هەر ئەوان کەسانی ڕژیمان بە ناوی ڕۆژنامەنووس دەهێنایە ناو خۆپێشاندان و کۆبوونەوەکان و یەک لایەنی حزبی باشوور لە کۆبوونەوەکان دژی هەر کەس کە دژ بە ئێران قسەی کردبا دەوەستان.

ساڵی ۱۹۸۵ لە شاری گیسن لە ئاڵمان لە ماڵی یەک لە بەرپرسانی پیشووی کۆنفدراسیۆنی خوێندکارانی ئێرانی لیستی زۆرێک لە دژبەرانی ڕژیمی ئیسلامی پەیدا بوو، کە درابوو بە سفارەتی ئێران .

لە نێوان ساڵانی ۱۹۸٦ بۆ ۱۹۹۰ کۆمەڵێک وێنە بەڵگەنامە و کارتی ئەندامەتی کەوتە دەست نووسەری ئەم دێرانە کە نیشانی دەدا مۆرەکانی ڕژیم لە ناو حزبەکانی کورد و ئێرانی چالاکن. کەسی وای تێدا بوو کارتی ئەندامەتی دوو حزبی ئێرانی و حزبێکی ڕۆژهەڵاتی لە گیرفان دابوو .

لە ناو کورسی زمانی ئاڵمانی، زانستگا، مۆرەی ڕژیم دەردەکەوتن، مێدیای ئاڵمان باسیان لە پڕۆژەیەک کرد کە حکومەتی ئێران بەڕێوەی بردبوو، ئەوان سەتان کەسیان بە ناوی پەنابەر ڕەوانەی ئاڵمان و کەمپەکان کردبوو ، ئەوانە پاش زانیاریی کۆکردنەوەی زۆر دەگەڕێنەوە بۆ ئێران و لەوێڕا نامە بۆ دەزگاکانی ئاڵمانی دەنووسن کە ئەوان گەڕاونەتەوە و هیچ گیروگرفتێکیان بۆ نەهاتوتە پێش، ئەم کارە بووە هۆی گرفت بۆ زۆر لەو کەسانەی پەنابەر بوون .
حزبەکانی ڕۆژهەڵات لە پاش کۆماری کوردستان دەیان نموونەیان لە هەناردەکردنی جاسووسی هەر دوو ڕژیمی شاهی و ئیسلامی بۆ ناو خۆیان بینیوە، ساڵی ۱۹۹٤ نووسەری ئەم دێرانە و کەسێکی تر لە کۆیە شاهید بووین لە دەستبەسەرکردنی دووان لەوان. هەڵەیەکی گەورەیە ئەگەر تەنیا "ماسییە" بچکۆلەکان و چەکبەدەستانی ژێر ناوی "جاش" ببیندرێن، ماسییە گەورەکان کە هەتا ئاستی ڕاوێژکار و ئەندامی کۆمیتەی ناوەندی حزبەکان هەڵکشاون و دەوریان لە تێگەیشتن و تێکدانی حزبەکان هەبووە، گرفتی سەرەکی حزبەکانی هەر چوارپارچەن .

"ساڵانی زوو" بە چاوساخی کەسانی باکووری و باشووری لە بەرانبەر کەسێک دانیشتم. سەرجەم قسەکانی لە بازنەی زانیاریی وەرگرتن لە سەر کەسان دەخولایەوە. ئەو کەسە لە ژێر ناوێک بۆ " کۆبوونەوەیەک" لە ئێرانەوە نێردرابوو کە فڕی بەو کارەوە نەبوو کە لە ڕۆژهەڵات دەیکرد. دواتر سەری لە دوو حزبی ڕۆژهەڵاتی دەرهاورد و ئێستا بە شێوەیەکی تر دەنگی هەیە. گەلێک ڕۆمان و چیرۆک و بەسەرهات لە سیستەمی جاسووسی و جاسووسیکردن هەیە، کەسێکی بەناوبانگی سیاسی ڕۆژئاوایی لە کۆتایی ژیانیدا پێیزانی کە خانمەکەی دەیان ساڵ جاسووسی ڕووسەکان بووە .

حزبەکانی سیاسی و نیزامی کورد نەک لە لایەن چوار وڵات و دامودەزگاکانییەوە، بەڵکوو لە لایەن وڵاتانی ڕۆژئاواش لە ژێر چاوەدێری دا هەن و بەشێک لە زانیارییەکان ساڵانە بڵاو دەکرێنەوە و ئەوانی تر بە نهێنی دەمێنن .
سیاسەتی سەرجەم حزبەکانی کورد بە خەستی لە ژێر کاریگەریی مۆرەی ڕژیمەکان دایە. مەهارکردنی کورد لەم چوار وڵاتە و بە لاڕێدا بردنی سیاسەتیان، ئامانجی سەرەکی ئەو وڵاتانە و وڵاتانی هاوپەیمانیان بووە و هەیە، بۆ ئەوەش لە هەر کەرەسە و هەر ڕێگا و هەر فۆڕم و هەر کەسێک لە هەر بوارێکدا کەڵک وەردەگرن.

مۆرەکانی ڕژیم لە بەرگی جیاواز، تێکەڵ بە ڕاپەڕینی ژینا کراون و لە ناوخۆ و دەرەوە دەور دەگێڕن. سۆسیال مێدیا شارەزایانە و هەمە لایەن بۆ بە لاڕێدابردنی لایەنی سیاسی کورد و سەرجەم کورد و ڕاپەڕینی ژینا بەکار دەهێندرێ، تا ئەو جێگایەی دەنگی ڕژیم، سیاسەت و بەرنامەکانی خوازراو و نەخوازراو لە دەمی کەسانی دەرەوەی ڕژیم دەبیسترێ و بەردەوام دەبێتە ئاڵۆزی زەین و فکر و هەڵوێستی تاکی کورد و لایەنەکان و بشێوی و دڕدۆنگی زۆرتر لە یەکتر .
لێرەش ئەوە دەردەکەوێ کە لەم مەیدانەدا کورد و ڕاپەڕینەکەی پارێزراو نییە و هیچ دەزگایەکی کوردیش نابیندرێ ئامانجی ناسین و ناساندنی لایەنەکانی ئەم شەڕەی ڕژیم بێ و خەڵک هوشیار کاتەوە. لە ڕێگای ئینترنێت و سۆسیال مێدیا و بێژمار پرۆگرام و ئەپەکان ڕژیمی ئیسلامی دەرگای هەر ماڵێکی بۆ ئاواڵەیە و پێویست ناکا بە چەک وە ژوور ماڵەکان بکەوێ .

ئەوەش کە هەموو پێوەندییەکانی ڕاپەڕینی ژینا لە سەر ئینترنێت و سۆسیال مێدیا و بەکارهێنانی ئەپەکان کۆ بۆتەوە، لایەنێکی تری لاوازی ڕاپەڕینی ژینا و لایەنەکانی سیاسییە.

ئەندامانی ڕاپەڕینی ژینا هەتا ئێستا سەرکەوتوو بوون، بە هۆی ئەوەی ڕێبەرایەتی کار و چالاکی لە دەست خۆیان دابووە، هەر چەشنە دەستتێوەردانێکی دەرەکی و کەسانی ناسراو و نەناسراو دەتوانێ هەم خەسارەتی گەورەی لێبکەوێتەوە و هەم ڕاپەڕین بە لاڕێد بەرێ.

برایم فەڕشی
٢١/١١/٢٠٢٢